

Arvoisa eduskunnan sivistysvaliokunnan jäsen,

Syksyllä 2016 keskipitkän B1-ruotsin opetus varhennettiin 6. luokalle suomenkielisissä peruskouluissa. Varhennus toteutettiin tuntiresurssia venyttämällä siten, että 2 vuosiviikkotuntia siirrettiin vuosikursseilta 7-9 alakoulun opetukseen. Eräät kunnat ovat kompensoineet vuosikursseja 7-9 lisäämällä ruotsin kielen opetuksen tuntimäärää, mutta tämä ei ole asian laita kaikissa kunnissa.

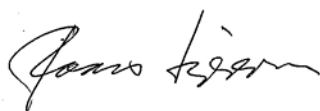
Hanasaaren Svenska nu -verkosto ja Suomen kieltenopettajien liitto SUKOL ry tilasivat kyselytutkimuksen, jossa selvitettiin, miten ruotsin opetuksen vuosiviikkotuntien määrä ja varhentaminen ovat eri kunnissa vaikuttaneet oppilaiden ruotsin kielen osaamiseen. Tutkimusaineisto kerättiin syys- ja lokakuussa 2021 haastattelemalla kyselylomakkeella ja puhelinhaastatteluilla 196 yläkoulun ja 60 lukion ruotsin kielen opettajaa ympäri Suomea.

Suuri enemmistö (86 %) kyselyyn vastanneista yläkoulun opettajista suhtautui B1-kielen varhentamiseen positiivisesti sinänsä, mutta valtaosan (99 %) mielestä toteutus epäonnistui. Lähes kolmessa neljästä vastauksesta yläkoulun opettajat kritisoivat opetustuntien siirtoa yläkoulusta alakouluun ja yläkoulun vähäisiä opetustunteja uudistuksen jälkeen. Monissa vastauksissa todetaan, että vähäisen tuntimäärän ja jaksojärjestelmänkin aiheuttamien opetustaukojen takia opetus joudutaan monesti aloittamaan alusta, tai se ei etene käytännössä yhtään. Tehokas oppiminen vaatii riittävän usein tapahtuvaa opeteltavien asioiden toistoa.

Kyselyyn vastanneista lukion opettajista suurin osa (57 %) on sitä mieltä, että ruotsin osaaminen on huonontunut paljon viimeisen kahden lukuvuoden aikana. Noin kolmasosa (36 %) on sitä mieltä, että osaaminen on huonontunut jonkin verran. Seitsemän prosentin mielestä osaaminen on pysynyt samana. Huomioitavaa on, että kenenkään mielestä osaaminen ei ole parantunut. Kysyttäessä syitä oppilaiden osaamisen huonontumiselle, lähes kaksi kolmasosaa lukion opettajista mainitsi syyksi liian vähäisen tuntimäärän yläkoulussa.

Uudistuksilla pyritään yleensä parantamaan jotain asiantilaa tai vähintäänkin estämään sen huononeminen. Liitteenä olevan kyselytutkimuksemme valossa ruotsin kielen opetuksessa on kuitenkin jouduttu ojasta allikkoon.

B1-ruotsin varhentamisella oli varmasti hyvä tarkoitus, mutta nyt valtiovallan tulisi saattaa uudistus loppuun ja palauttaa vuosikursseiden 7-9 tuntikehykseen kaksi vuosiviikkotuntia ruotsin kielen opetusta.

Paavo Lipponen
Valtuuskunnan puheenjohtaja
Svenska nu -verkosto

Gunvor Kronman
Ohjausryhmän puheenjohtaja
Svenska nu -verkosto

Värderade medlem i riksdagens kulturutskott,

Hösten 2016 tidigarelades den medellånga B1-svenskan till årskurs 6 i finskspråkiga grundskolor. Tidigareläggningen förverkligades genom att tänja på timresursen, så att 2 årsvekotimmar flyttades från årskurserna 7-9 till årskurs 6. Vissa kommuner har kompenserat årskurserna 7-9 med mera svenskundervisning, men så är inte fallet i alla kommuner.

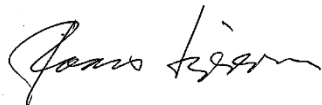
Hanaholmens Svenska nu-nätverk och Språkläraryförbundet i Finland SUKOL rf beställde en undersökning, där man utredde hur antalet årsvekotimmar och tidigareläggningen påverkar elevernas svensk-kunskaper i olika kommuner. Undersökningsmaterialet samlades in i september-oktober 2021 genom intervjuer via en enkätstudie och telefonintervjuer med 196 högstadielärare och 60 gymnasielärare som undervisar svenska runt om i Finland.

En överväldigande majoritet (86 %) av högstadielärarna som svarade på undersökningen ställer sig positiva till tidigareläggningen i sig, men samtidigt är nästan alla (99 %) av den åsikten att man inte har uppnått de målsättningar som ställdes på reformen. I närmare tre av fyra svar kritiserar högstadielärarna flytten av undervisningstimmar från högstadiet till lågstadiet och de är kritiska till de få undervisningstimmar i högstadiet efter reformen. I många svar konstateras att lärarna ofta måste ta undervisningen från början eller så framskrider den inte på grund av få antalet timmar eller på grund av de pauser i undervisningen som periodsystemet medför. En effektiv inläring förutsätter en tillräckligt frekvent upprepning av saker man ska lära sig.

Av de gymnasielärare som svarade på undersökningen ansåg den största andelen (57 %) att svensk-kunskaperna har försämrats mycket under de senaste två läsåren. Ungefär en tredjedel (36 %) ansåg att svensk-kunskaperna har försämrats något. Sju procent ansåg att kunnandet är på samma nivå. Det anmärkningsvärda är att ingen ansåg att kunnandet har förbättrats. Då gymnasielärarna tillfrågades om orsaken till försämringen, angav två tredjedelar av lärarna det låga antalet undervisningstimmar i högstadiet som en avgörande faktor.

Med reformer försöker man oftast förbättra situationen eller åtminstone förhindra att den blir sämre. I ljuset av den bifogade undersökningen har svenskundervisningen hamnat ur askan i elden.

Det fanns säkert goda grunder för tidigareläggningen av B1-svenskan, men nu bör statsmakten slutföra reformen och återinföra två årsvekotimmar i svenskundervisningen för årskurserna 7-9.

Paavo Lipponen
Delegationsordförande
Nätverket Svenska nu

Gunvor Kronman
Styrgruppsordförande
Nätverket Svenska nu